

NAOORLOGSE WONINGNOOD (1921) IN DE GENTSE GEMEENTERAAD

Adrien Brysse, Luc Devriese

In de andere artikels uit deze kleine reeks is er al op gewezen: aan het begin van de vorige eeuw bestond er in Gent een structurele woningnood die vooral als gevolg had dat talrijke huizen door twee of meer, meestal kleine gezinnen of alleenstaanden bewoond werden. De oorlog verergerde de toestand in aanzienlijke mate. Hoewel er weinig of geen Gentse huizen vernietigd werden, viel de bouwactiviteit tijdens de oorlogsjaren bijna stil. Voor de eerste wereldoorlog bouwde men in Gent jaarlijks 500 à 600 huizen. In 1917 waren het er amper 22, in 1918 in totaal 3 (!) en na de oorlog trok de bouwactiviteit slechts traag op: 59 huizen in 1919, 95 in 1920.

We zien de toestanden levendig geïllustreerd in een uitgebreide interpellatie van raadslid Winsel op 24 oktober 1921. Hierop werd al even uitvoerig geantwoord door twee schepenen. Uit het verslag in het Gentse Gemeentebblad van dat jaar halen we de meest relevante gegevens. De tekst is lichtjes gemoderniseerd en aanzienlijk ingekort. De talrijke naar voor gebrachte plannen laten we voor wat ze waren. Opvallend: nergens worden de noodwoningen (oorlogsbarakken) vermeld. Daarop was het nog enkele jaartjes wachten.

Raadslid Winsel vestigt de aandacht vooral op de nood aan te bouwen woningen niet enkel voor werkmensen, maar ook voor bedienden, neringdoeners en kleine burgers. Hij houdt voor dat bijna alle huizen, zelfs de (kleine) werkmanwoningen door twee of drie huishoudens gebruikt worden. Op het vlak van zedelijkheid en volksgezondheid levert deze toestand meer dan één gevaar op!

“Het zijn bijzonderlijk jonge parkens, die gaarne in het huwelijk zouden willen treden, welke door den woningen nood hun plannen zien verijdelen. Velen onder hen zijn verplicht bij hun ouders of vrienden en kennissen in trek te nemen, ook al zijn de huizen omwille van hun geringe afmetingen daartoe niet geschikt. Vandaar toestanden die tegen de hygiëne of tegen de

zedenleer indruisen. Een situatie die door sommigen op onmenselijke wijze worden uitgebuit”.

Daarvan geeft Windsel enkele krasse voorbeelden aan uit de Dampoortbuurt waar hij woonde. Zo haalt hij een familie van vijf personen aan waarvan vader en moeder, broer en zusters op dezelfde kamer moeten slapen bij gebrek aan plaats. In een cité buiten de Dampoort woont er in een klein huisje een huisgezin van zes mensen, waar de oudste zoon op trouwen staat en zijn intrek moet nemen in een kamer waarin al drie jongelui verblijven. In dezelfde buurt woont een voddendraaper die bij gebrek aan ruimte zijn oude spullen in een kleine keuken moet opstapelen waar het gezin zijn eetmalen moet gebruiken. In de Oostakkerstraat (nu E. Van Arenbergstraat) moeten arme mensen bij gebrek aan een beter huis, bouwvallige hokken blijven bewonen, die sinds lang door de gezondheidsinspectie zijn afgekeurd.

In de Zondernaamstraat is er een huisgezin waar de man op sterven ligt en de vrouw naar het hospitaal moest worden overgebracht, waar ze overleed. De eigenares van dit huis, die zelf zonder woonst zit, wacht op de dood van de man om over deze woning te beschikken. Bovendien trokken nog twee mensen er in zonder toelating omdat ze elders geen woonst vonden.

Dergelijke voorbeelden zijn er bij de vleet. Iedereen heeft er weet van. Hoeveel mensen wachten niet met trouwen, ruimte te zoeken voor hun kinderen of naar Gent te komen wonen bij gebrek aan woongelegenheden. Voor een kleine burger, voor een winkelier, is het nog moeilijker, want niet elk huis is geschikt voor de kleinhandel of het ambachtelijk bedrijf.

Bron

Gemeentebld stad Gent, jaargang 1921, p. 390 - 404